

METODE VASPITNOG RADA U SPORTU

i pedagoška motivacija

Pripremila: B. Savović

Vaspitni rad u sportu

- *Svrsishodan (ciljevi i zadaci)*
- *U skladu sa pedagoškim principima*
- *Sadržajan*
- *Originalan i dinamičan*
- *Organizovan*
- *Planiran i programiran*
- *Vrednovan*
- *Naučno zasnovan i praćen istraživanjima*

**Proces vaspitnog rada je nemoguće
detaljno planirati.**

U skladu sa kontekstom, biramo:

- **metode,**
- **postupke i**
- **sredstva vaspitnog rada**

Metode (*methodos*)

“Načini delovanja ili planski postupci usmereni na postignuće određenog cilja”

- To su načini na koje odrasla osoba podstiče, usmerava, organizuje, bogati, kultiviše i čini efikasnijim aktivnosti putem kojih se mlada generacija razvija
- Klasifikovanje metoda zavisi od kriterijuma klasifikacije

Prema načinu sticanja saznanja

To su metode zasnovane na:

- 1. posmatranju i pokazivanju,**
- 1. rečima (verbalne metode)**
- 1. i metode zasnovane na praktičnim aktivnostima**

Prema procesu učenja

Dele se na:

1. predavačke metode,
2. problemske metode,
3. metode podsticanja grupe i
4. metode bazirane na aktivnostima

Sport i metode

- Usmeravanja
- Identifikacije
- Vežbanja, ponavljanja, navikavanja
- Stimulisanja
- Vaspitne prevencije ...

METODA USMERAVANJA

Proces tokom kojeg mladi sportista konstruiše nova saznanja i vrednosti

Podučavanje, saveti, pozitivni primeri (uzori), uveravanja

će biti svrsishodni samo ako:

- **uvažavate diskurs sportiste** (gledate svet “njegovim očima”) i uvažavate njegov kontekst i emocije
- **Vi verujete** u ono što želite da konstruišete (kao model)
- **poštujete osobu** (ne vrendujete osobu već ponašanje)
- **ostvarite zajednički diskurs**
- **proverite** da li je konstruisana nova vrednost
-

METODA IDENTIFIKACIJE

- Trener i vrhunski sportisti su *modeli* ponašanja mladom biću (ne idoli, već ideali!)
- Rezultat *potrebe* mladog sportiste za samopotvrđivanjem, sticanjem vlastitog identiteta i originalne osobenosti
- *Društvo nudi* diskurse kroz koji se sportista definiše kao osoba (vredan, disciplinovan, uporan, pošten...)
- **Trener kreira kontekst, nudi izbore**

Metoda vežbanja, ponavljanja, navikavanja

Ponavljanje pozitivnih postupaka, miniziranje negativnih jača telo i duh

- **Navike:**

- Dnevne
- Radne
- Sportske
- Moralne
- Higijenske...

Trener: lični primer, doslednost, organizovanost, bez predrasuda prema osobama ili poslovima

Metoda stimulisanja (podsticanja)

- **Motiv:** konstrukt kojim se nudi objašnjenje “jedinice” dinamizma i ponašanja osobe
- *Razvoj motiva:* transformacijom nagona i instikata
- Transformacija početnih motiva dovodi do novih, nezavisnih; osoba se “dinamički razvija” uz formiranje hijerarhije i kombinovanja motiva, tj. do **motivacije** (dinamičkog stanja osobe u kojem deluje više različitih motiva, ali i emocionalni, konativni faktori..)

Funkcije motivacije

Pokreće osobu

Usmerava i reguliše (ponašanje, pažnju, planiranje, procenjivanje...)

Utiče na stepen angažmana (upornost)

Rekonstruiše postojeće i integriše neke nove, originalne motivacione celine

Konstruiše dinamičku osobenost

Neke podele motivacije

Unutrašnja (intrizična):
najjača je kada se pronađe
tačka "flow", tj. zona
"potpunog uranjanja" u
aktivnost (Wiberg) u ZNR

Spoljašnja (ekstrizična), najčešće
vezana za raznolike procese
socijalnog nagrađivanja i
kažnjavanja

Spoljašnje (socijalno) nagrađivanje može da utiče:

Negativno, ako
je nagrađivanje
formalizovano
(način, vreme) i
eksplicirano

Sa prestankom
nagrađivanja
opada ili se gasi
motivacija

- **Nema generalizacije**
- **Nema transfera**

**Pozitivno,
“budi”
motivaciju
samo ako
se...**

1. *pođe od (originalnog diskursa sportiste i njegove ZNR (nagrada kojom se jača personalni osećaj kompetentnosti)*
2. *nagrađivanje varira* (i postupak i ritam nagrađivanja)
 - 3. *proširi na druge, slične segmente (npr. uključivanjem porodice)*

Pohvala, obećanje, takmičenje, sitnije nagrade....

Metoda vaspitne prevencije

Lakše je vaspitati nego prevaspitavati

- Cilj: duhovno *ojačati mladog sportistu* za odgovor na izazove sportskog društvenog konteksta (novac, slava, nedozvoljena sredstva...)
- Koristiti *vaspitna sredstva* (savet, zabrana, prigovor, prekor, kazna, kritika tima...) ali *ne i dopunskim opterećenjima*

